

ATT SLÄKTFORSKA I GÖTEBORG

av Per Clemensson

Del 6

Göteborgs domstolar

Vid sidan av kyrkoarkiven utgör måhända domstolsarkiven de viktigaste källorna till släktforskningen. Arkiven förvaras samtliga på Landsarkivet Göteborg. Här återfinns man uppgifter om det dagliga livet i staden Göteborg, här finns medborgarnas bouppteckningar och konkurser, här görs försäljningar och köp av fastigheter upp, här döms tvistemål och brottmål. Dessutom utgör Göteborgs Rådhusrätt och Magistrat Kronans förvaltning av staden. Förutom stadens huvuddomstol Rådhusrätten finns även en rad specialrätter av olika slag. Jag skall i det följande redogöra för arkivens väsentligaste innehåll domstolar för domstolar och ange hur man tar sig in i dem och hämtar information.

GÖTEBORGS RÅDHUSRÄTT OCH MAGISTRAT före 1900

Utdrag ur Landsarkivets förteckning

<http://nad.ra.se/>

Klicka sedan på "Personer och institutioner" och skriv in sökordet: Göteborgs Rådhusrätt.

Seriesign.	Serierubrik	Årtal och anmärkningar
A1A	Protokoll	1624, 1665-1668, 1670-1672, 1676, 1678-1682, 1688, 1690-1727
(Domböcker från 1635 finns i avskrift i Göta Hovrätts arkiv i Jönköping eller SVAR)		
A1B	Justitieprotokoll	1728-1837
A1C	Domböcker	1838-1849
A1D	1:a avd:s domböcker	1850-1900
A1E	Resolutionsböcker	1670-1671, 1681-1682
A1F	Domar	1743-1851
A1G	Magistratens protokoll	1838-1900
A1H	Politieprotokoll (= Förvaltningsprotokoll)	1728-1900 (Ingår före 1728 i A1A och A1E)
A1I	Personregister till justitieprotokoll	1719, 1732, 1736, 1742, 1746-1763, 1769-98
A2A	Lagfartsprotokoll	1627-1900
A2B	Inrechningsprotokoll och -böcker	1690-1900 (alfabetiska register)
A2D	Förmynderskapsprotokoll	1778-1900
A2E	Äktenskapsförordsprotokoll	1776-1900
A2F	Protokoll ang. bouppteckningar,	

	morgongåvor, avhandlingar om lösöreköp mm och efter 1895 testamenten	1847-1900	
B	Registratur (brevkopior)	1658-1881	Med personreg. från 1805.
C1	Brevdiarier och journaler	1770-1871	Med personregister vissa år.
C4	Stämningssjournaler	1778-1902	
C6	Konkursdagböcker	1768-1902	
C8	Kontrollböcker över mål och ärenden	1815-1900	Kronologiska sammandrag av innehåll.
D1A	Borgarmatriklar	1673-1864	
D1B	Fört. över handelsanmäln.	1834-1887	
D1C	Fört. över handlande och hantverkare	1802-1873	
D1G	Handelsregister	1798-1896	
D2A	Inteckningsregister	1707-1843	Spridda år
D2B	Uppb.- o lagfartsjournaler	1804-1900	
D3	Förmynderskapsjournaler	1777-1890	
D4	Bouppteckningsliggare	1852-1897	
D5	Register över äktenskapsförord	1795-1844	
D8	Vadeböcker	1813-1911	
D9	Saköreslängder	1812-1900	
E2A	Akter och suppliker	1667-1721	
E2B	Årshandlingar	1688-1900	Ämnesordnade handlingar delvis ordnade i 22 grupper som t ex Testamenten, Boskillnader, Handelsanmälningar, Konkurer. För indelningen i grupper redogörs i inledningen till landsarkivets förteckning över serien E2B.
E2K	Överrättens akter	1681-1781	=Akter i civilmål (tvistemål)
E2L	Akter i instämnda och vädjande mål	1782-1872	Forts. från E2K
E3A-C	Bouppteckningar och bevis	1663-1900	
E6	Konkursakter	1699-1900	
E7B	Näringsanmälningar	1864-1899	
E7C	Borgensförbindelser	1721-1904	

De serier som upptages ovan under huvudavdelningarna C och D utgör samtliga ingångar till Rådhusrättens/Magistratens protokoll under huvudavdelningen A och till Inkomna handlingar och inneliggande handlingar eller bilagor under huvudavdelningarna E-F. Låt mig exemplifiera: För att hitta i serierna A1A, B och G resp E2A, B och K kan man använda C8 och D8-9; på samma sätt hittar man i E6 med hjälp av C6

SÄRSKILT BÖR PÅPEKAS ATT TILL SKILLNAD FRÅN DE OVAN UNDER C och D NÄMNDASAMTIDA REGISTREN OCH FÖRTECKNINGARNA HAR UNDER ÅRENS LOPP VID LANDSARKIVET TILLKOMMIT EN RAD MASKIN-SKRIVNA **PERSON- OCH ORTREGISTER** TILL OLIKA SERIER, SOM FINNS I LANDSARKIVETS EXPEDITION:

1. BOUPPTECKNINGAR OCH BOUPPTECKNINGSBEVIS 1663-1948
2. UPPBUDS- OCH LAGFARTSPROTOKOLL 1697-1875
3. INTECKNINGSBÖCKER 1690-1802
4. KOKURSAKTER 1700-1900
5. POLITIEPROTOKOLL (kontrollböcker) 1728-2750, 1789-1815
6. FASTIGHETSVÄRDERINGAR 1825-1885
7. ÖVERRÄTTENS AKTER 1681-1781

OBSERVERA VIDARE ATT VISSA AV GÖTEBORGS FÖRSAMLINGAR INTE LÖD UNDER RÅDHUSRÄTTEN I JUDICIELLT AVSEENDE, VILKET BETYDER ATT DOMBÖCKER, SMÅPROTOKOLL (uppbuds-, lagfartsförmynderskaps-, äktenskapsförords- och avhandlingsprotokoll), BOUPPTECKNINGAR, KONKURSER MM FÖR DESS BEFOLKNING ÅTERFINNS I ANNAN **DOMSTOL ENLIGT FÖLJANDE:**

- * Göteborg Amiralitets- och varvsförsamling 1700-1827 - Sävedals Häradsrätt
- * Göteborgs Karl Johans församling 1820-1868 - Sävedals Häradsrätt
- * Göteborgs Mariebergs församling - Sävedals HR 1786-1827
- * Backa församling - Västra Hisings HR 1680-1823, Västra och Östra Hisings HR 1824-1887, Askims, Hisings o Sävedals HR 1888-1947
- * Angereds församling - Vättle HR -1927, Vättle och Kullings HR 1928-1933, Vättle, Ale o Kullings HR 1934-1966
- * Askims församling - Askims o Östra Hisings HR 1680-1823, Askims HR 1824-1887, Askims, Hisings och Sävedals HR 1888-1953, Askims och Mölndals HR 1954-1970
- * Lundby församling - Askims o Östra Hisings HR 1686-1823, Västra och Östra Hisings HR 1824-1887, Askims, Hisings och Sävedals HR 1888-1905
- * Brämaregårdens församling - se Lundby före 1961
- * Biskopsgårdens församling - se Lundby före 1961
- * Torslanda församling - Västra Hisings HR 1680-1823, Västra och Östra Hisings HR 1824-1887, Askims, Hisings och Sävedals HR 1888-1954, Hisings, Sävedals och Kungälv HR 1955-1966.
- * Styrö församling - Askims och Östra Hisings HR 1680-1823, Askims HR 1824-1887, Askims, Hisings och Sävedals HR 1888-1954, Hisings, Sävedal och Kungälv HR 1955-1970
- * Västra Frölunda församling - Askims och Östra Hisings HR 1680-1823, Askims HR 1824-1887, Askims, Hisings och Sävedals HR 1888-1944
- * Härlanda församling före 1951 se Göteborgs Gamlestads församling och Örgryte för-

samling

- * Högsbo församling före 1963 se Västra Frölunda församling och Annedals församling
- * Tynnereds församling före 1967 se Västra Frölunda församling
- * Bergums församling – Vättle HR –1927, Vättle och Kullings HR 1928-1933, Vättle, Ale och Kullings HR 1934-1966
- * Björlanda församling se Torslanda församling
- * Tuve församling – Akims och Östra Hisings HR 1680-1823, Västra och Östra Hisings HR 1824-1887, Askims, Hisings och Sävedals HR 1888-1954, Hisings, Sävedals och Kungälv HR 1954-1966
- * Säve församling se Torslanda församling
- * Rödbo församling se Styrso församling

GÖTEBORGS RÅDHUSRÄTTIS UPPDELNING PÅ AVDELNINGAR

Efter 1850 delades Göteborgs Rådhusrätt i Avdelningar enligt följande till 1947:

1. Mål och ärenden rörande lagfart, inteckningar, äktenskapsförord, förmynderskap, tomträtt och lösöresköp, konkursmål, boskillnadsmål, bolags- och föreningsmål, adoptionsmål, tryckfrihetsmål, ägodelningsmål, trafikmål (1850).
2. Växel- och checkmål, sjörättsmål, tvistemål 1/5 efter lottning (1850).
3. Familjerättsmål ½ efter lottning, brottmål ½ efter lottning, tvistemål efter lottning (1871).
4. Familjerättsmål ½ efter lottning, brottmål ½ efter lottning, tvistemål 2/5 efter lottning (1904).
5. Brottmål efter lottning (1921).
6. Brottmål efter lottning (1939).
7. Militära mål, ungdomsmål, trafikmål (1944).
8. Bötesförvandlingsdomaren, protokoll (1939-1949).
9. Avdelningen för sjöfartstvister: protokoll (1899-1910).

Förteckningarna över Avdelningarnas arkiv återfinnes under NAD

http://nad.ra.se/search_arch.aspx

För att söka i rådhusrättens arkiv efter delning på avdelningar måste man kanske söka i två eller fler avdelningar beroende på om målen lottats på två eller fler avdelningar.

Avdelningarnas arkiv omfattar domböcker, diariet, uppslagsböcker, vadeböcker, saköreslängder, handlingar i tvistemål och brottmål.

Göteborgs Rådhusrätt upphörde 1991 och verksamheten övergick i

Göteborgs Tingsrätt.

ÖVRIGA STADSDOMSTOLAR I GÖTEBORG

Kämmersrätten utgör den lägsta instansen i Göteborg och hade till uppgift att handlägga alla ringare mål såväl brottmål som tvistemål. Kämmersrätten avskaffades 1849 och Rådhusrätten blev då stadens första instans. Göteborgs Kämnärsrätt om-

fattar domböcker för tiden 1630-1849. Personregister finns till domböckerna 1699-1719.

Accisrättens domböcker med handlingar omfattar tiden 1673-1810, då dess uppgifter att döma i mål om tullar och acciser (tillverkningsuppgifter) övertogs av Rådhusrätten.

Hallrätten hade till uppgift att döma i mål om manufaktur och fabriker. Till manufaktur räknades textiltillverkning, tobaksspinnerier, socker-, pappers-, glas-, och porslinsbruk, garverier samt delvis järn- och metallförädling. Arkivet omfattar 1739-1846.

Polisdomstolen tillkom 1884 och upphörde 1947. Domstolen tillhörde Poliskammaren och hade ansvar för mål om ordningsfrågor.

Dispaschören i Göteborg kom till 1817 för utredning av sjöhaverier. Stockholm tillkom 1750.

Expropriationsdomstolen fungerade 1950-1971 för mål ang. fastighetsbildning.

Inskrivningsmyndigheten i Göteborgs domsaga arkiv förvaras i Härnösands Landsarkiv och omfattar lagfarts- och inteckningsböcker samt fastighetsböcker mm 1875-1933.

För uppgift om handläggning av lagfarts- och inteckningsärenden hänvisas till Landsarkivet i Göteborg och dess hemsida.

Göteborgs Rådhus vid Gustaf Adolfs Torg.

Foto omkr. 1920

Rådhuset uppfördes 1670-72 i två våningar efter ritningar av Nicodemus Tessin d.ä. En tredje våning tillkom och fasaderna gavs en nyklassicistisk utformning 1814-17.

Bredvid rådhuset t.h. ligger f.d. Kommendantshuset, som 1935-37 ersattes med dagens rådhusannex ritat av Erik Gunnar Asplund.